

- I. Toprak çeşitleri konusunda araştırma yapan üç farklı bilim adamı, araştırma sonuçlarında şu bilgilere yer vermiştir.
- I. Bilim adamı; Gittiğim yerdeki toprakların horizonları oluşmamıştır. İncelediğim toprak kesiti, farklı bölgelerden taşınmış malzemelerden oluşmuştur.
- II. Bilim adamı; İncelediğim bölgedeki toprak türleri ile iklim ve bitki örtüsü arasında yakın bir ilişki olduğunu fark ettim. Toprak profilinde A, B ve C horizonları oluşmuştur.
- III. Bilim adamı; Araştırma yaptığım yerdeki toprakların oluşumunda topoğrafya ve ana materyal etkili olmuştur. Bu topraklardan aldığım kesitlerin çoğunda B horizonu oluşmamıştır.

Buna göre, bilim adamlarından her birinin araştırma yaptığı topraklar arasında aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu söylenemez?

I.	II.	III.
A) Alüvyon	Terra - Rossa	Rendzinalar
B) Kahverengi orman	Regosoller	Kestane renkli bozkır
C) Moren	Podzol	Vertisoller
D) Löss	Çernozyum	Hidromorfik
E) Kolüvyal	Tundra	Kalsimorfik

2. Türkiye konum özelliklerinden dolayı çeşitli uluslararası sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bunlardan biri sınır aşan akarsular sorunudur. Türkiye'nin sınır aşan akarsular üzerinde barajlar yapması, çeşitli yollarla suyu kullanıma açması bazı komşu ülkelerde ciddi tepkilere yol açmaktadır. Hatta bu sorunların güncel olarak yaşandığı ülkelerden ikisi zaman zaman nehirlerin sahip olduğu su rezervini bile aşan taleplerde bulunmaktadır.

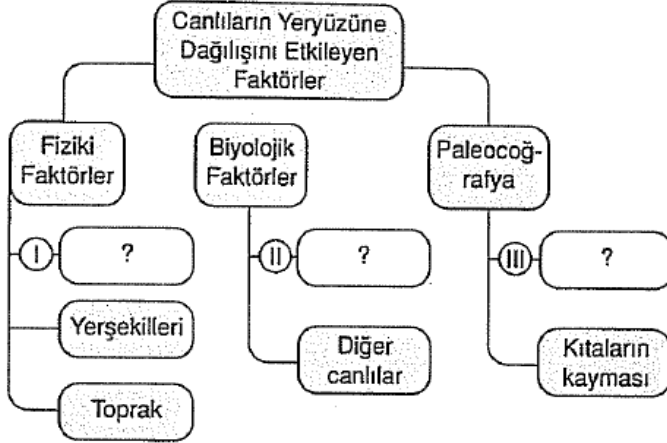
Türkiye'nin sınır aşan akarsular sorununu güncel olarak en çok,

- I. Suriye
II. Irak
III. İran
IV. Yunanistan
V. Ermenistan

Ülkelerinden hangileri ile yaşadığı söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

3. Aşağıdaki kavram haritasında canlıların yeryüzüne dağılışını etkileyen faktörler verilmiştir.

Numaralanmış kutucuklardaki soru işareti (?) yerine aşağıdaki ifadelerden hangileri yazılırsa, kavram haritası doğru tamamlanmış olur?

I	II	III
A) İklim değişiklikleri	İklim	Jeolojik devirler
B) Su kaynakları	Bitki örtüsü	İklim değişiklikleri
C) Su kaynakları	İnsan	Bitki örtüsü
D) İklim	İnsan	İklim değişiklikleri
E) İklim	İnsan	Bitki Örtüsü

4. Ekinler biçildikten sonra buğday, arpa ve diğer bitkilerin tarlada kalan sap kısmına anız denir. Makeneli tarımın yaygınlaşması, yabancı ot ve haşerele-ri yok etme isteği gibi nedenlerle anız yakma olayı görülmektedir.

Buna göre, anız yakmanın çevresel etkileri arasında aşağıdakilerden hangisinin yer alması beklenmez?

- A) İklim değişikliklerinin ortaya çıkması
- B) Toprak veriminin azalması
- C) Topraktaki organik maddelerin yok olması
- D) Erozyona ve orman yangınlarına ortam hazırlaması
- E) Doğal dengenin bozulması

5. Doğal mekanizmalarda tüketilen karbondioksitin, çeşitli yollarla yeniden doğaya dönmesi sürecine karbon döngüsü denir.

Aşağıdaki kutucukta bu süreçte, doğadaki karbondioksitin tüketilmesi ve doğaya geri dönmesi ile ilgili örnekler verilmiştir.

Doğadaki Karbondioksitin Tüketilme Yolları

- Bitkilerin fotosentez yapması
- Denizel hayvanların kabuk oluşturmaları
- Denizel canlıların ölümü ile dibe çökerek karbonatlı kayalar halinde depolanması
- Ölen canlıların yapısındaki karbonun zamanla petrol ve kömür gibi fosillere dönüşmesi

Karbondioksitin Doğaya Geri Dönme Yolları

- Canlıların Solunumu
- Organik maddelerin çürümesi ve orman yangınları
- Kömür, odun, petrol, doğal gaz gibi fosil kaynaklarının yakılması
- Suyun hava ile temas etmesi

Buna göre, bir ortamdaki karbondioksit oranının değişmesiyle ilgili olarak aşağıda verilen örneklerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel olarak canlıların solunum yaptığı gece süresince artar.
- B) Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağındaki ormanlık sahalarda kışın artıp yazın azalır.
- C) Şehirlerde kış aylarındaki oranı yaz aylarına göre daha fazladır.
- D) Bitkilerin fotosentez yaptığı gündüz süresince azalır.
- E) Bitki örtüsünün tahrip edildiği ortamlardaki oranı azalır.

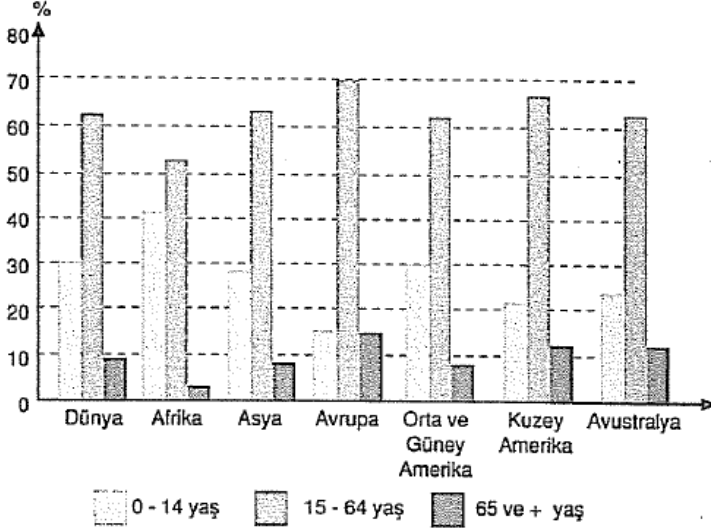
6. Doğal nüfus artış hızı uzun süre düşük seyreden ülkelerde iş gücü ihtiyacı artarken, yaşlı nüfus sorunu kendisini hissettirmeye başlar. Bu durumdaki ülkeler nüfus artışı hızını artırıcı nüfus politikası uygulamaya başlar.

gülmeye başlar.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisi bu genellemeye uymaz?

- A) Japonya B) Fransa C) İngiltere
D) Bangladeş E) Almanya

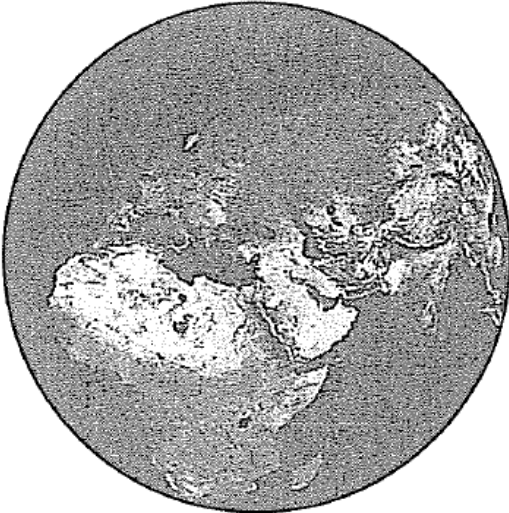
7. Aşağıdaki grafikte dünya nüfusunun 0-14, 15-64, 65 ve üstü yaş grubuna ve kıtalara göre dağılımı oransal olarak verilmiştir.

Yalnızca grafikteki verilere dayanarak aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi elde edilemez?

- A) Nüfus sayısı en az olan kıta
B) Oranı en fazla olan yaş grubu
C) Yaşlanma sorunu en fazla olan kıta
D) Doğurganlık hızı en yüksek olan kıta
E) Ortalama yaşam süresi en kısa olan kıta

8.

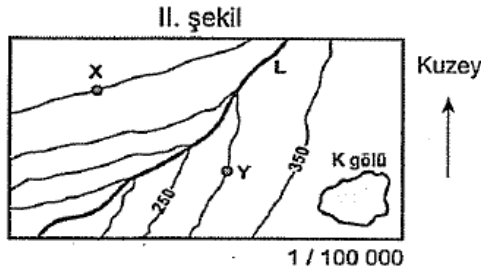
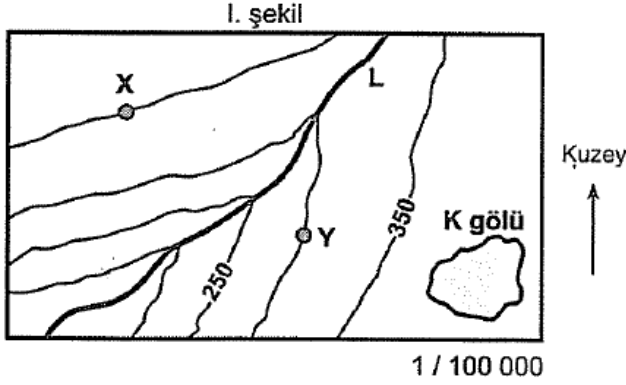

Dünyada gece gündüz sınırının yukarıdaki gibi

olduğu konum aşağıdaki aylardan hangisine aittir?

- A) Mart B) Haziran C) Eylül
D) Ocak E) Aralık

9. Aşağıda, I. şekilde çizgi ölçeği bulunmayan kesir ölçeği olan bir topografya haritası, II. şekilde ise bu haritanın fotokopiyle küçültülmüş hâli gösterilmiştir.

II. şekildeki haritaya sahip olan ve bu haritanın fotokopiyle küçültüldüğünü bilmeyen bir kişi, aşağıdakilerden hangisini hesapladığında doğru sonuca ulaşamaz?

- A) K gölünün bulunduğu yükselti aralığı
B) X ve Y noktaları arasındaki yükselti farkı
C) X ve Y noktaları arasındaki gerçek uzaklık
D) L akarsuyunun aktığı yön
E) Gölde akarsuya gideğinin olup olmadığı

10. I. Antrasit
II. Taşkömürü
III. Turba
IV. Linyit

Yukarıda verilen organik tortul taşların en genç oluşumludan en yaşlısına kadar sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I – IV – III – II B) III – IV – II – I
C) III – IV – I – II D) IV – II – III – I
E) II – I – IV – III

11. Aşağıdaki tabloda, Türkiye’de milli gelirin farklı yıllara ait sektörel dağılımı oransal olarak verilmiştir. Sektörlerin ülke ekonomisi içindeki oranı ülkelerin gelişmişlik seviyesi hakkında bilgi verir.

Yıl	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
1970	36.7	16.6	46.7
1980	25.5	18.3	56.2
1990	16.8	24.8	58.4
1994	14.7	25.5	59.7
1999	14.4	21.7	63.9
2000	13.5	22.3	64.1
2001	12.4	24.0	63.5
2005	10.1	24.4	65.5

Tablodaki veriler ve ön bilgilerimiz göz önüne alındığında Türkiye ekonomisi için;

- I. Ekonominin genel değişim seyri gelişme yönündür.
- II. Uygulanan ekonomi politikaları değişmiştir.
- III. En fazla oransal değişim tarım sektöründe gerçekleşmiştir.
- IV. 1999 - 2005 yılları arasında hizmet sektörünün payı, tarım ve sanayinin toplamından daha fazla olmuştur.
- V. Eğitim seviyesi en fazla olan nüfusun istihdamında sanayi sektörü birincidir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye su gücü, güneş enerjisi, rüzgar gücü ve

jeotermal enerji gibi enerji kaynakları yönünden şanslı bir ülkedir. Ancak ülkemizde enerji üretiminde doğal gaz ve petrol büyük bir paya sahiptir. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de 1995 - 2005 yılları arasındaki toplam enerji üretimi ile toplam enerji tüketimi verilmiştir.

Yıl	Toplam enerji üretimi (* Bin ton tep)	Toplam enerji tüketimi (*Bin ton tep)
1995	26. 719	63. 679
1996	27. 386	69. 862
1997	28. 209	73. 779
1998	29. 324	74. 709
1999	27. 659	74. 275
2000	26. 047	80. 500
2001	24. 576	75. 402
2002	24. 259	78. 331
2003	23. 783	83. 826
2004	24. 332	87. 818
2005	25. 185	91. 576

(* Tep: Ton eşdeğer petrol)

Yukarıdaki bilgiler ve tablodaki veriler göz önüne alındığında;

- I. Enerji ithal ettiğimiz ülkeler içerisinde İran birinci sıradadır.
- II. Verilen yıllarda enerji tüketimi hep üretimden fazla olmuştur.
- III. Türkiye enerjide dışa bağımlı hale gelmiştir.
- IV. Türkiye sahip olduğu enerji kaynaklarından yeterince yararlanamamaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

13. Aşağıda üç farklı iş adamının deniz taşımacılığı yapacağı ülkeler verilmiştir.

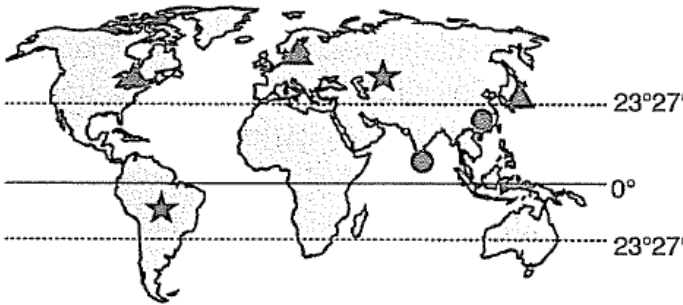
- I. İngiltere'den Amerika Kıtası'nın batı kıyılarına deniz taşımacılığı yapacaktır.
- II. Hindistan'dan İtalya'ya deniz taşımacılığı yapacaktır.
- III. İzmir'den Brezilya'ya deniz taşımacılığı yapacaktır.

Bu iş adamlarının en kısa güzergahı izleyebilmeleri için geçmeleri gereken boğaz ve kanallar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak veril-

miştir?

I	II	III
A) Panama K.	Süveyş K.	Cebelitarık B.
B) Panama K.	Hürmüz B.	Cebelitarık B.
C) Malakka B.	Süveyş K.	Panama K.
D) Hürmüz B.	Cebelitarık B.	Panama K.
E) Panama K.	Cebelitarık B.	Süveyş K.

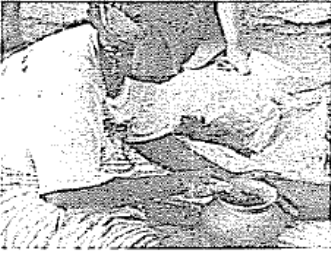
14. Ham madde, üretim ve pazar küresel ticaretin önemli unsurlarıdır. Ülkelerin ihtiyaçları ve olanakları küresel ticaretin bu unsurları arasında etkileşime neden olur.

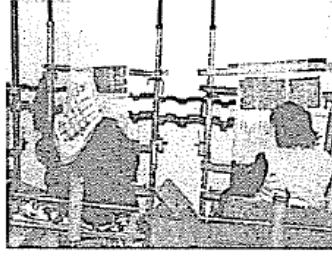
Buna göre, yukarıdaki haritada ▲, ★ ve ● işaretlerinden her birinin sembolize ettiği küresel ticaret unsurları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

▲	★	●
A) Sanayi üretim alanı	Tarımsal üretim alanı	Balık üretim alanı
B) Enerji ve maden üretim alanı	Pazar alanı	Hayvancılık üretim alanı
C) Sanayi üretim alanı	Enerji ve maden üretim alanı	Pazar alanı
D) Pazar alanı	Enerji ve maden üretim alanı	Hizmet üretim alanı
E) Hizmet üretim alanı	Tarımsal üretim alanı	Sanayi üretim alanı

15. Aşağıdaki görsellerde, sanayileşmenin gelişim aşamaları olan ev tipi üretim, atölye tipi üretim ve sanayi üretimi gösterilmiştir.

Ev tipi üretim

Atölye tipi üretim

Sanayi tipi üretim

Buna göre, sanayileşmenin gelişim aşamaları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ev tipi üretimde ticari amaç yoktur.
- B) Atölye tipi üretim daha çok metropol şehirlerdeki ihtiyaçları karşılamaya yöneliktir.
- C) Ev tipi üretim Türkiye, İran gibi Asya ülkelerinde el dokumacılığı şeklinde hala varlığını korumaktadır.
- D) Atölye tipi üretim halıcılık, bakırcılık, marangozluk, ağaç işlemeciliği gibi sektörlerle yönelik üretimde bulunan küçük işletmeler şeklindedir.
- E) Sanayi üretimi fabrikalarda gerçekleşir ve çeşitli sektörlerle çok yönlü ilişkiler içerisinde bulunur.

16. İnsanlar sınırsız ihtiyaçlarını karşılamak için doğanın sınırlı kaynaklarını kullanmaktadır. Doğal kaynakların kullanımında doğal kaynağın potansiyeli, kullanılan yöntem ve teknoloji ile insanların ihtiyaçları etkili olmaktadır. Doğal kaynakların hatalı kullanımının çevresel etkileri doğal afetlere bile yol açmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi, doğal kaynakların kullanımında geri dönüşü imkansız olan hatalardan biri sayılmaz?

- A) Sanayi tesislerinin yerleşim alanlarının içinde kalması
- B) Verimli tarım alanlarının sanayi alanlarına dönüşmesi
- C) Nehir kenarlarındaki taşkın ovaların yerleşime açılması
- D) Ormanların tahrip edilmesi
- E) Fosil yakıtların aşırı kullanımı sonucunda sera

17. 1960'lı yıllara kadar dünyanın dördüncü büyük gölü sayılan Aral Gölü, 2000'li yıllarda sularının hızla çekilmesiyle adeta bir çöle dönmüştür.

Buna göre, Aral Gölü'nün sularının çekilmesinde etkili olan aşağıdaki faktörlerden hangisinin diğerlerinden farklı olduğu söylenebilir?

- A) Gölü besleyen nehirler üzerinde baraj yapılması
- B) Aşırı su çekilmesi
- C) Sulamanın yanlış yöntemlerle yapılması
- D) Aşırı sıcakların ve şiddetli buharlaşmanın olması
- E) Su kaynaklarıyla yeterince beslenememesi

18. Aşağıda üç farklı ülkede meydana gelen depremlerle ilgili bilgiler verilmiştir.

İran;

26 Aralık 2000 tarihinde İran'ın Bam kentinde Richter ölçeğine göre 6.5 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi.

Etkileri;

- 26. 200 kişi hayatını kaybetti.
- 60. 000 kişi kayboldu.
- 20. 000 kişi yaralandı.
- Çok sayıda ev ve iş yeri yıkıldı.

Japonya;

23 Temmuz 2008 tarihinde Japonya'nın en büyük adası olan Honshu'da Richter ölçeğine göre 6.9 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi.

Etkileri;

- 2 kişi hayatını kaybetti.
- Birkaç kişi yaralandı.
- Hasar gören ev ve işyeri sayısı az.

Haiti;

12 Ocak 2010 tarihinde Haiti'de Richter ölçeğine göre 7 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi.

Etkileri;

- 150. 000 den fazla kişi hayatını kaybetti.
- Yüzbinlerce kişi yaralandı.
- Onbinlerce kişinin kaybolduğu belirlendi.
- Onbinlerce ev ve iş yeri enkaz haline geldi.

Bu üç ülkede meydana gelen depremlerin büyüklükleri birbirine yakın olmasına karşın hasar boyutunun, can ve mal kaybının farklı olması ile,

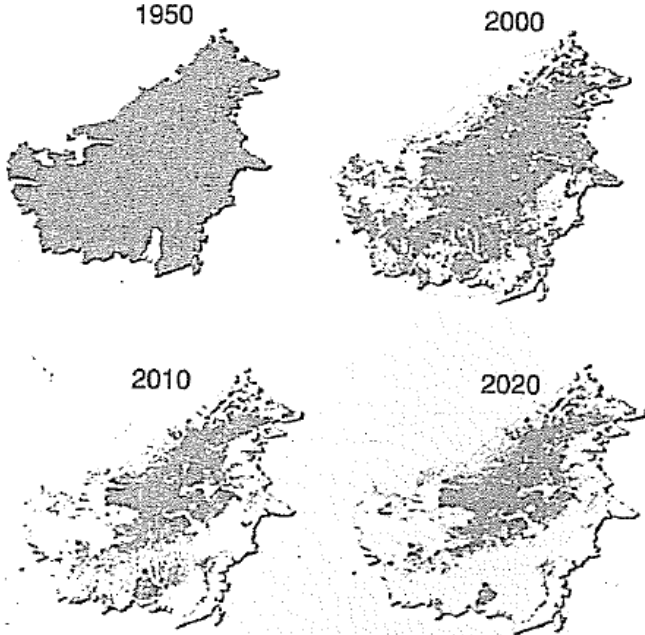
- I. Binaların yapım teknikleri
- II. Binaların yapımında kullanılan malzemelerin özellikleri

- III. Toplumun deprem konusundaki bilinç durumu
IV. Hareketli bir deprem kuşağında bulunması
V. İlk yardım kuruluşlarının etkinlik seviyesi

faktörlerinden hangisi arasında bir ilişki olduğu düşünülemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Tropikal yağmur ormanları kuşağında yer alan Borneo Adası doğal bitki örtüsü çeşidi yönünden dünyanın en zengin bölgelerinden biridir. Bu zengin bitki örtüsünün su dengesi, ülke ekonomisi ve yabanıl hayata sağladığı olanaklar gibi sayısız yararları vardır. Tropikal yağmur ormanlarının bu zenginliği 100 milyon yılda kazandığı tahmin edilmektedir. Oysa 1950 yılından itibaren başlayan hızlı tahribatla bu bitki örtüsü kısa süre içerisinde yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Aşağıdaki haritalarda, 1950 yılından itibaren seçilmiş yıllara bağlı olarak doğal bitki örtüsünde meydana gelen değişim ile gelecek yıllardaki değişim olasılıkları verilmiştir.

Buna göre, 100 milyon yılda oluşan orman zenginliğinin 1950'den 2020 yılına kadar 70 yıl gibi kısa bir sürede tükenmesiyle,

- I. Hayvan türlerinin giderek azalması
II. Orman yangınları
II. Yol ve baraj yapımı ile tarla açma gibi nedenlerle ağaçların kesilmesi
IV. Hızlı nüfus artışı

V. Kerestesi değerli tropik ağaçların ticareti

faktörlerinden hangisi arasında bir ilişki olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Sanayileşme ve ekonomik gelişme sonucunda şehir sayısı ile şehirlerde yaşayan nüfusun artması, toplum yapısında örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşmaya yol açan nüfus birikimi sürecine şehirleşme denir. Şehirleşme ekonomik, teknolojik, siyasi ve sosyopsikolojik nedenlerin etkisiyle ortaya çıkmıştır. Özellikle sanayileşme faaliyeti sonucu başlayan göç dalgası şehirleşmeyi hızlandırmaktadır. Şehirleşme beraberinde çeşitli sosyal, çevresel ve ekonomik sorunları da beraberinde getirmektedir. Kırsal kesimlerden göç dalgasıyla aynı bölgelerden gelen insanların belirli yerlere yerleşmesiyle sosyokültürel benzerliği olan, hemşericilik şeklinde mahalleler doğar. Ayrıca büyük şehirlerde mekansal ve kültürel olarak soyutlanmış, şehirleşmemiş getto adı verilen semtler ortaya çıkar.

Yukarıdaki pasajdan yararlanarak aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt bulunamaz?

- A) Şehirleşmenin ortaya çıkmasında etkili olan faktörler nelerdir?
B) Şehirleşmenin ortaya çıkmasında köylerdeki itici faktörler nelerdir?
C) Şehirleşme nedir?
D) Şehirleşme sonucunda ne gibi sorunlar ortaya çıkar?
E) Şehirleşme ve göç dalgası arasında nasıl bir ilişki bulunur?

21. Türkiye'de şehirler ticari büyüklüklerine göre şöyle gruplandırılmıştır.

- **Büyük şehirler:** İstanbul, İzmir, Ankara gibi şehirlerimiz.
- **Orta büyüklükteki şehirler:** Adana, Mersin, Gaziantep, Samsun, Trabzon, Konya, Kayseri, Malatya, Erzurum gibi şehirlerimiz.
- **Ticareti geliştirmekte olan şehirler:** Gaziantep,

ticari gelişmekte olan şehirler: Çanakkale, Kilis, Sinop, Muş gibi şehirlerimiz.

Buna göre, şehirlerimizin ticari büyüklükleri ile,

- I. Coğrafi konum
- II. Üretim ve tüketim hızı
- III. Ulaşımın olanakları
- IV. İklimi ve doğal bitki örtüsü
- V. Etki alanının genişliği ve nüfusu

özelliklerinden hangisi arasında güçlü bir ilişki olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. Türkiye’de doğal ve beşeri ortam özellikleri ekonomik gelişmişlik bakımından bölgesel farklılıklar meydana gelmiştir. Bölgeler arasındaki bu eşitsizliği giderip, gelişim ve büyümenin mekansal dağılımını dengelemeye yönelik projelere, bölgesel kalkınma projesi denir. Aşağıda Türkiye’deki bölgesel kalkınma projeleri verilmiştir.

- GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi)
- DOKAP (Doğu Karadeniz Projesi)
- YHGP (Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi)
- ZBK (Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi)
- DAP (Doğu Anadolu Projesi)

Projelerin kapsadığı iller göz önüne alındığında sahip oldukları aşağıdaki doğal kaynak potansiyellerinden hangisinin tümü için ortak olacağı söylenebilir?

- A) Büyükbaş hayvancılığa elverişli gür çayırlar
B) Alternatif turizm olanakları
C) Hidro elektrik enerji potansiyeli
D) Maden çeşidi
E) Verimli tarım alanları

23. Alize Rüzgarları Tropikal kuşakta; Kuzey Yarımküre’de kuzeydoğudan güneybatıya, Güney Yarımkürede ise güneydoğudan kuzeybatıya doğru eser.

Buna göre aşağıda verilen hangi iki ülke arasın-

Dünya göre aşağıda verilen hangi iki ülke arasında yolculuk yapacak yelkenli gemi Alize rüzgarlarından da faydalanabilecektir?

- A) İspanya'dan Venezuela'ya
- B) Brezilya'dan İngiltere'ye
- C) Arjantin'den Nijerya'ya
- D) Avustralya'dan Yeni Zelanda'ya
- E) Norveç'ten Kanada'ya

24. Türkiye'yi ilgilendiren aşağıdaki jeopolitik bölgelerden hangisindeki sorunlarla AB, ABD, Rusya gibi uluslararası aktörlerin ekonomik ve siyasi çıkarları gereği daha fazla rol aldıkları söylenebilir?

- A) Batı Trakya Sorunu
- B) Kıbrıs Sorunu
- C) Kosova Sorunu
- D) Makedonya Sorunu
- E) Dağlık Karabağ Sorunu

www.supersoru.com

Cevaplar :

1)B, 2)A, 3)D, 4)A, 5)E, 6)D, 7)A, 8)E, 9)C, 10)B, 11)E, 12)A, 13)A, 14)C, 15)B, 16)A, 17)D, 18)D, 19)A, 20)A, 21)D, 22)B,